[2020] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 533

ਚੌਗੁਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ

v.

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 839 ਆਦਿ)

ਜਨਵਰੀ 30, 2020

(ਐਸ.ਏ. ਬੋਬੜੇ, ਸੀਜੇਆਈ, ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ:

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ 2 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ (ਜੋ ਕਿ

ਸੀ ਨੂੰ 15.3.2018 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 16.3.2018 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ -
ਰਾਜ ਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ
ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 15.3.2018 ਤੱਕ ਖਣਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ -
ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ
ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ - ਆਯੋਜਿਤ: ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ 2 ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ (ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਆਗਿਆ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 15.3.2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ) ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (1) (ਜੀਜੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਖਣਿਜ (ਪਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਕਾਰਬਨ ਊਰਜਾ ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 2016 - ਆਰ 12 (1) (ਜੀਜੀ)।
ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

1. *ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 154.6 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਦਾਇਤ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
15.3.2018 ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਦੂਜੀ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਹ
16.3.2018 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ (ਨਵੇਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ)
ਨਵੀਨੀਕਰਨ) ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 24] [543--]

2. ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ 16.3.2018 ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 7.2.2018 ਤੋਂ 15.3.2018 ਤੱਕ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 25] [543-]

3. ਖਣਿਜ (ਪਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਕਾਰਬਨ ਊਰਜਾ ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀਜੀ) ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੰਜਣ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ,
ਪਲਾਂਟ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਢਾਂਚੇ, ਟ੍ਰਾਮਵੇਜ਼, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ,
ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਖੜੀਆਂ, ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਛੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਰਾਏ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 31] [546--]

ਜੇ *ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ 16.3.2018 ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ/ਲੋਹੇ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ
ਇਸ ਲਈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 15.3.2018 ਤੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। 15.3.2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਪਾਬੰਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ
ਉਹੀ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਨੇ *ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਖੁਦ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਟਾਕਯਾਰਡਾਂ ਜਾਂ ਪਿਟਹੈਡਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਯਸ੍ਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਮਨਾਹੀ ਭਾਵ 15.3.2018. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਤੂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਯਸ੍ਕ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਧਾਤੂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੈ
ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਧਾਤੂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। [ਪੈਰਾ 32] [547--]

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਭਾਵ ਪੈਰਾ 154.6

*ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ; 4.4.2018 ਅਤੇ 11.5.2018 ਨੂੰ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੇ *ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ।
ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜਾਂ/ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਯਸ੍ਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ 15.3.2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ

ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32] [546- -; 547-]

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਗੋ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ

590: [2014] 5 ਐਸਸੀਆਰ 302; ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ

ਸਟਰਲਾਈਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2018) 4 ਐਸਸੀਸੀ 218 : [2018] 2 ਐਸਸੀਆਰ 361 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[2014] 5 302	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 9
[2018] 2 361	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 10

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 839 2020.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.05.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
2018 ਦੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਬੰਬਈ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 840-842, 843, 844-846, 847, 848 2020, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.
(ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 22035, 2019.

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਐਨਐਸ ਨਾਡਕਰਨੀ, ਏਐਸਜੀ, ਗੌਰਬ
ਬੈਨਰਜੀ, ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ ਵਸੀਮ ਏ ਕਾਦਰੀ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਦੇਬਲ ਬੈਨਰਜੀ, ਸਰ ਏਡੀਵੀਐਸ, ਨਿਨਾਦ ਲਾਊਡ, ਨਿਖਿਲ ਵਾਜੇ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਵੈਨ, ਜਯੰਤ ਮੋਹਨ, ਐਮਐਸ ਇਸ਼ਿਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਲੁਈਸ ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਯਸ਼ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇਵੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨਲ ਮਾਸ਼ੰਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸੂਦ, ਸੁਮਿਤ ਗੋਇਲ, ਕਸ਼ਤਰਸਾਲ ਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਨਿਆ ਚੌਧਰੀ, ਇਵੀ ਡੀ ਕੋਸਟ (ਚਾਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ), ਰਾਜ
ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਇਵੋ ਡੀ ਕੋਸਟਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਪ੍ਰਣਵ
ਸਚਦੇਵਾ, ਹੇਮੰਤ ਪੋਥੁਲਾ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੁਗੋਪਾਲ, ਅਖਿਲ ਅਬਰਾਹਿਮ ਰਾਏ, ਆਯੁਸ਼ੀ ਗੌੜ, ਰੁਚਿਰਾ ਗੁਪਤਾ, ਅਨੁਰਾਗ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਯੁਸ਼ ਆਨੰਦ, ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀ ਸੁਨੀਤਾ ਰਾਓ, ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਮ ਚੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਆਯੁਸ਼ ਆਨੰਦ, ਸਿਧਾਰਥ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚਿਰਾ ਗੁਪਤਾ, ਅੰਜੁਮਨ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਅਮਨ ਵਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਫ਼ੈਸਲਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12449, 12328-12330, ਡੀ. ਨੰਬਰ (ਐਸ).17815,

2018 ਦੇ 25711-25713, 24831, 24830

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਡੀ. ਨੰਬਰ 17815 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਆਮ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਖਣਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਬੀ.
ਅਦਾਲਤ, ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ
22.11.2010 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਐਕਟ, 1952।

ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੋਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15.3.2012 ਅਤੇ 25.4.2012 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੌਂਪੀਆਂ।
ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 7.9.2012 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ
ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਗਈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10.9.2012 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11.9.2012 ਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ/ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਐਮਓਈਐਫ) ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 139 ਖਾਨਾਂ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ 137 ਖਾਣਾਂ - ਕੁਝ ਨਕਲ ਕਾਰਨ 139 ਦਾ ਅੰਕੜਾ) ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?
ਮਿਤੀ 14.9.2012 ਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼।

ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 435 ਹੈ
2012 ਵਿੱਚ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਗੋਆ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ
ਗੋਆ ਰਾਜ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ। ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇੱਥੇ ਆਈਆਂ

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2012 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 435 ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 21.4.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ [ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ[1]] (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -1" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹੋਰ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਯਸ੍ਕ
ਅਤੇ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਓਰ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 22.11.2007 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ
ਐਕਟ, 1957 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ[ਸੋਧੋ] ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 10.9.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 14.9.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ) ਗੋਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ
ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਤੰਤਰ, ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ
ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 13.8.2014 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਖਣਿਜ ਨੀਤੀ 2013 ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ
ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -1 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੇਸਾ ਸਟਰਲਾਈਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

---

[1] (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 590

ਹੋਰ 2 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 7.2.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ (ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2) ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ
ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

"ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

154. ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ।

154.1. ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ [ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਯੂਨੀਅਨ] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ
ਭਾਰਤ, (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 590), ਗੋਆ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ।

154.2. ਗੋਆ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ
ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਨਿਲਾਮੀ।

154.3. ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਬੇਲੋੜੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਲਏ
ਉਪਲਬਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਫੈਸਲਾ
ਇਹ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

154.4. ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ [ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 590] ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ 14- ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ।
9-2012.

ਲਿਥੋਫੇਰੋ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਗੋਆ ਰਾਜ [ਲਿਥੋਫੇਰੋ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਰਾਜ, 2014 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 997: (2015) 3 ਏਆਈਆਰ ਬੋਮ ਆਰ 32] (ਅਤੇ ਬੈਚ) ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ

---

2 (2018) 4 ਐਸਸੀਸੀ 218

ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ [ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ ਏ 590] ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ [ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਦੇ, (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 590] ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ 15-3- 2018 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 16-3-2018 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ (ਨਵੇਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਹੀਂ) ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ।
ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼। ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਨ
ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ। ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਗੋਆ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਗੋਆ ਰਾਜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਅਤੇ ਗੋਆ ਗ੍ਰਾਂਟ ਆਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਾਂ ਦੀ ਟੀਮ
ਲੀਜ਼ ਨੀਤੀ, 2014 ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ।

ਗੋਆ ਰਾਜ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਗੋਆ ਰਾਜ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਅਤੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

[ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ]

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ-2 (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 154.6 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 154.6 (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 15.3.2018 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ।

ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 16.3.2018 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਨੇ 15.3.2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਖਣਿਜ ਜੋ ਖਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪੈਰਾ 154.6 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 15.3.2018 ਤੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ 15.3.2018 ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਣਨ ਕੀਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਗੋਆ ਨੇ 21.3.2018 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 15.3.2018 ਤੱਕ ਖਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।
ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ, 28.3.2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ:

"... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੇ 21.3.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲੈਣ, ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ/ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) 12449 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਅਧਸ੍ਕ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਏ
28.3.2018. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 8483-8484 (ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਕਤ ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ,
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਲੋਹੇ ਦਾ ਅਯਸ੍ਕ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਾਂ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12328-12330 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ
ਯਾਨੀ 2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12449 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ। ਲੋਹੇ ਦੀ ਖਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਜ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.3.2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਪਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਮਿਤੀ 4.4.2018 (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੰਗਿਆ ਸੀ
2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12449 ਵਿੱਚੋਂ।

2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਡੀ ਨੰਬਰ 17815 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਅਯਸ੍ਕ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ
ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਰਜ ਲੋਡ ਕੀਤੇ ਸਨ
ਉੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 28.3.2018 (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 4.4.2018 (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਉਹੀ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ
2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12449 ਵਿੱਚੋਂ।

2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 25711-25713 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ

ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਖਾਨ ਤੋਂ ਲੋਹੇ ਦਾ ਅਯਸ੍ਕ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ।
ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੇਟੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ
15.3.2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟਾਕਯਾਰਡ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 11.5.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ) ਜੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਕਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 24831 ਅਤੇ 24830 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਹਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਟਾਕਯਾਰਡ ਜਾਂ ਪਿਟਹੈਡ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

19. ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਬ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਯਸ਼ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇਵੜਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਐਨ. ਐਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਗੋਆ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 154.6 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਹ 15.3.2018 ਤੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਕਤ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਕਿ
15.3.2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 15.3.2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਈਨਿੰਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ
ਲੋਹੇ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਬਾਰੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਖਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਪੰਜ ਹਫਤੇ ਭਾਵ 7.2.2018 ਤੋਂ [ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ)] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ] ਤੋਂ 15.3.2018 ਤੱਕ। ਉਹ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 4.4.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 8483-8484 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ 11.5.2018 [2018 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12449 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ] ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਪੈਰਾ 154.6 (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ
16.3.2018 ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਧਾਤੂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਸ਼੍ਰੀ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਪਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਕਾਰਬਨ ਊਰਜਾ ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜੀ) ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (1) (ਜੀਜੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ,
2016 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ,
ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਮਿਆਦ ਦੀ ਜਲਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਛੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ
ਐਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਖਣਿਜ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਉਹ

ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਪੈਰਾ 154.6 (ਸੁਪਰਾ) ਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ 15.3.2018 ਤੱਕ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 4.4.2018 ਅਤੇ 11.5.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਗੋਆ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ੨੦੦੭ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਨ ਆਪਣੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -1 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸਖਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 154.6 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 7.2.2018 ਤੋਂ 15.3.2018 ਤੱਕ ਸੱਤ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ 2.2 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਲੋਹੇ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਇਸ ਲੋਹੇ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੂਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 154.6 ਦਾ ਆਯਾਤ ਕੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਦਾਇਤ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਅਤੇ 15.3.2018 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 16.3.2018 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ (ਨਵੇਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਜੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ 16.3.2018 ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 7.2.2018 ਤੋਂ 15.3.2018 ਤੱਕ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ।

26. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 21.3.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 28.3.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

28.3.2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਬ੍ਰੈਕੇਟ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

88 ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ.....

27. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2018 ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 8483-8484 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 2018 ਦੀ ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 8483-8484 ਵਿੱਚ 4.4.2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 4.4.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 8483-8484 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਆ ਦੇ ਬੰਦਰਗਾਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਧਸ਼ੁਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 15 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦਾ ਅਯਸ੍ਕ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ 15 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਬਾਰਜ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਗੋਆ ਰਾਜ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਲੋਹਾ ਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ 15 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 11.5.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12449 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਡ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਬੈਂਚ 2018 ਦਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹ ਸੁਣੀ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ
ਕਿ ਲੋਹੇ ਦਾ ਅਯਸਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਬੰਦਰਗਾਹ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 15 ਮਾਰਚ,
2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲੋਹਾ
ਓਰ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂ
15 ਮਾਰਚ, 2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਬਾਰਜ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਗੋਆ ਰਾਜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਲੋਹਾ
ਓਰ ਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਜੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
15 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 3 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਈ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 7 ਫਰਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਮਾਰਚ, 2018 ਤੱਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ
ਮਾਈਨਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਸੀਂ 7 ਫਰਵਰੀ, 2018 ਤੋਂ 15 ਮਾਰਚ, 2018 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੋਈ ਆਵਾਜਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਯਸਕ ਨੂੰ
ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਜੇਟੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ, 2018 ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਨੇ
ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 4.4.2018 ਅਤੇ 11.5.2018 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ
ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 15.3.2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਏ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਬਾਰਜ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ 'ਤੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (1) (ਜੀਜੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਚੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਨਿਯਮ[ਸੋਧੋ]

12. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ- (1) ਹਰੇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ:

()

.....

(ਜੀ.ਜੀ.) ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਰਾਏ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੀਜ਼ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਓ, ਇੰਜਣ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ, ਟ੍ਰਾਮਵੇਜ਼, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਖਰੀਦਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀਜੀ) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੋ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਲੀਜ਼, ਇੰਜਣ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਢਾਂਚਿਆਂ, ਟ੍ਰਾਮਵੇਜ਼, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ◌ਾਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਕੰਮ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ, ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਰਾਏ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ
ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਰਥਾਤ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 154.6; 4.4.2018 ਅਤੇ 11.5.2018 ਨੂੰ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੇ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ / ਲੋਹੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ
ਓਰ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਪਈ ਸੀ

15.3.2018 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਟੀਆਂ; ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ,

ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ - 2 (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਖਣਿਜਾਂ / ਲੋਹੇ ਦੀ ਖਣਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ 16.3.2018 ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ

ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ 15.3.2018 ਤੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। 15.3.2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਪਾਬੰਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੋਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ-2 (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜ ਨੂੰ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਯਸ੍ਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਹੈ

ਜੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸਟਾਕਯਾਰਡਾਂ ਜਾਂ ਪਿਟਹੈਡਾਂ ਵਿਖੇ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਤੂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਯਸ੍ਕ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਧਾਤੂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੈ

ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਧਾਤੂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰੋ।

ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ

ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 4.5.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੇ 21.3.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਖਣਿਜ / ਲੋਹੇ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ 15.3.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਟੀਆਂ/ਸਟਾਕਯਾਰਡ ਜਾਂ ਪਿਟਹੈਡਾਂ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਰੇ/ਖਣਿਜ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੈਧ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਪਰਮਿਟ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀਜੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਵਾਜਾਈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

37. ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 154 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਗੋਆ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ -2 (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਗੋਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

38. ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

() ਨੰਬਰ 22035/2019

39. ਡੀ-ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਚਿਤ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

